

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ (KEİ)

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü
Organization of the Black Sea Economic
Cooperation
(KEİ / BSEC)

Kuruluş 1992
Tür Ekonomik işbirliği örgütü
Merkez İstanbul, Türkiye
Üyeler 12 üye
Resmî diller İngilizce
Resmî site bsec-organization.org

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİÖ) (*İng. Black Sea Economic Cooperation Organization*) 25 Haziran 1992 tarihinde İstanbul'da düzenlenen zirvede imzalanan anlaşma ile kurulan ve Karadeniz havzasındaki ülkelerin ekonomik işbirliğini amaçlayan uluslararası kuruluştur.

Üye ülkeler

■ KEİ üye ülkeler
■ KEİ gözlemci ülkeler

Kurucu üyeler

- Türkiye
- Arnavutluk
- Azerbaycan
- Bulgaristan
- Ermenistan
- Gürcistan
- Moldova
- Romanya
- Rusya
- Ukrayna
- Yunanistan

Sonradan katılan üyeler:

- Sırbistan

Üyelik başvurusu kabul edilmeyen ülkeler

- Güney Kıbrıs Rum Yönetimi
- Karadağ

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve Karadağ katılım başvurusu yapmış, ancak Türkiye ve Yunanistan'ın veto haklarını kullanmaları sonucu reddedilmişlerdir.

Gözlemci ülkeler

- Almanya
- Amerika Birleşik Devletleri
- Avusturya
- Beyaz Rusya
- Çek Cumhuriyeti
- Fransa
- Hırvatistan
- İsrail
- İtalya
- Mısır
- Polonya
- Slovakya
- Tunus

Tarihçe ve İşbirliği'nin Yapısı

Karadeniz Ekonomik İşbirliği fikri, 1980'li yılların sonunda Doğu Avrupa Ülkeleri ve Sovyetler Birliği'ndeki değişim sürecinin hızlandığı bir dönemde doğmuştur.

Hammadde ve enerji kaynakları yönünden çok zengin olan eski Sovyetler Birliği'nde savunma ve uzay sanayi gibi alanlara yatırım yapılmış, buna karşılık başta tüketim malları olmak üzere insana yönelik yatırımlar ihmal edilmiştir. Türkiye ise eski Sovyetler Birliği'nin çok fazla ihtiyaç duyduğu ve Batı ülkelerinde pazarlamada güçlük çekebileceği gıda ve tüketim mallarına sahip bulunmaktadır. Sanayileşmede önemli bir aşama kaydeden ve yeni bir atılıma hazırlanan Türkiye yanı başındaki bu hammadde ve enerji kaynaklarına, eski Sovyetler Birliği ise gıda ve tüketim mallarına ihtiyaç duymaktadır. Bütün bu yeni koşullar Karadeniz Havzası'ndaki diğer ülkeler için de geçerlidir. Üstelik Sovyetler Birliği'nde birçok Türk Cumhuriyetleri'nin bulunması, ilişkilerin geliştirilmesinde temel etken olabilmektedir.

Değinilen tüm bu gelişmeler, Türkiye ile Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler arasında ekonomik işbirliği ve bölgesel bütünleşme girişimi için uygun bir ortam oluşturmuştur. KEİ fikri böyle bir ortamda ortaya atılmıştır.

KEİ, dünyada küreselleşme ve bölgesel düzeyde uluslararası bütünleşme yönünde, siyasal ve ekonomik alanda yeniden yapılanma sürecinin bir ürünüdür. Doğu Avrupa'da, ekonomik boyutta serbest piyasa ekonomisine ve siyasal boyutta çoğulcu demokrasiye geçiş sürecinin yarattığı ortamda, konumunu ve zamanlamasını bulan KEİ fikri, öncülüğünü Türkiye'nin yaptığı bir bölgesel ekonomik işbirliği girişimidir.

Başlangıçta KEİ'nin amacının Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler arasında aşamalı olarak bir "serbest ticaret bölgesi" kurulması olduğu belirtilmiş, ancak daha sonra yapılan toplantılarda bu girişimin "ekonomik işbirliği" çerçevesinde değerlendirilmesi gereken bir girişim olarak nitelendirilmiştir.

KEİ'nin ilk kurucu üyeleri Karadeniz'e kıyısı olan Türkiye, eski Sovyetler Birliği, Romanya ve Bulgaristan'dır. Sovyetler Birliği'nin dağılması üzerine, Bağımsız Devletler Topluluğu olarak Rusya Federasyonu, Ukrayna, Azerbaycan, Moldova, Gürcistan ve Ermenistan kurucu üye sıfatıyla katılmışlardır. Daha sonra Karadeniz'de kıyısı olmayan Yunanistan ve Arnavutluk kurucu üye olarak katılmıştır.

KEİ ile ilgili ilk toplantı Türkiye'nin girişimi ile 19 Aralık 1990'da Ankara'da yapılmıştır. Türkiye, eski Sovyetler Birliği, Romanya ve Bulgaristan'ın resmi delegelerinin yanı sıra, eski Sovyetler Birliği Heyeti içinde; Azerbaycan, Gürcistan, Moldova ve Ermenistan Cumhuriyetleri'nin Dışişleri Bakan Yardımcıları yer almıştır. Toplantıda taraflar, Türkiye tarafından hazırlanan ve önerilen işbirliğinin temel prensiplerini kapsayan taslak üzerinde çalışmışlar, sonuç bildirgesinde Karadeniz Ekonomik İşbirliği'nin kurulmasında anlaşmaya vardıklarını resmen açıklamışlardır. 12-13 Mart 1991 tarihlerinde Bükreş'te, 23-24 Nisan 1991 tarihlerinde Sofya'da uzman düzeyinde toplantılar yapılmıştır. Bu toplantılarda KEİ'nin amaçları ve prensipleri üzerinde ortak bir anlaşmaya varılmıştır. 11-12 Temmuz 1991 tarihlerinde yapılan toplantıda, KEİ Anlaşması metni üzerindeki çalışmalar

sonuçlandırılarak, imzaya hazır hale getirilmiştir. Moskova toplantısında taraflar, KEİ Anlaşması'nın yakın bir gelecekte Türkiye'de yapılacak bir toplantıda imzalanması konusunda anlaşmaya varmışlardır.

3 Şubat 1992 tarihinde Türkiye'de; Türkiye, Rusya Federasyonu, Romanya, Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan ve Moldova Bakan düzeyinde, Ukrayna ve Bulgaristan ise Dışişleri düzeyinde katılarak, KEİ ile ilgili temel belgeyi parafe etmişlerdir.

KEİ Anlaşması, 25 Haziran 1992 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Zirve Toplantısı'nda dokuz üye ülkenin yanı sıra, Yunanistan ile Arnavutluk'un da kurucu üye olarak katıldığı on bir ülkenin devlet veya hükümet başkanları tarafından imzalanarak, resmen işlerlik kazanmıştır.

KEİ, bundan böyle hükümetler boyutunun yanı sıra, parlamenterler, özel sektörler, belediyeler ve hatta hükümetler dışı kuruluşlar boyutuyla; çalışma organları, usulleri ve yöntemleriyle; bankası, İstatistik Veri ve Ekonomik Bilgi Değişimi Koordinasyon Merkezi'yle somut projeleri sonuçlandırabilecek temel öğelere sahip olmuş bulunmaktadır. KEİ'nin uluslararası kimliği de giderek ağırlık kazanmıştır. Karadeniz Ekonomik İşbirliği'ni uluslararası bir örgüte dönüştüren KEİB Anlaşması, 5 Haziran 1998 tarihinde Yalta'da imzalanmıştır. KEİ, imzalanan anayasa ile bölgesel bir ekonomik teşkilata dönüşerek adı, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı olmuştur. Yasayla kurumsallaşma dönemini kapatan KEİ, bundan sonra da program ve proje uygulamasına geçecektir.

KEİ'nin ilkeleri, amaçları ve kapsamı

KEİ'nin kuruluş aşamasındaki hazırlık çalışmalarında temel amaç olarak Katılan Devletler' in coğrafi yakınlıklarından ve ekonomilerinin birbirlerini tamamlayıcı özelliklerinden yararlanılarak ticari, ekonomik, bilimsel ve teknolojik işbirliğini geliştirmeleri ve Karadeniz Bölgesi'nin bir barış, işbirliği ve refah bölgesi haline gelmesi öngörülmektedir. Bu temel amaç doğrultusunda kısa dönemde bölge ülkeleriyle işbirliği için uygun ortam oluşturulması ve taraflar arasında mal ve hizmet ticaretinin artırılması öngörülmüştür. Uzun dönemde ise amaç; bölge ülkeleri arasında ekonomik ilişkileri daha fazla geliştirebilmek için kişilerin, malların, sermayenin ve hizmetlerin serbest dolaşımını sağlamaktır. Bu amaçların gerçekleştirilmesi için uzun dönemde, aşamalı olarak Katılan devletler arasında bir serbest ticaret bölgesinin kurulması amaçlanmıştır.

KEİ'nin yapısı

Karadeniz Ekonomik İşbirliği'ne Katılan Devletler, gerekli hükümetler arası, parlamentolar arası, iş çevreleri arası ve finansal birimleri içine alan etkileyici bir organizasyon yapısı ortaya koymuştur. KEİ, bu yapı içinde, Katılan Devletler 'in Karadeniz Ekonomik İşbirliği'ne ilişkin görüşlerini ve konumlarını koordine ve senkronize eden ve bürokratik olmayan, etkili bir araç halinde çalışacak tüm olanaklara sahip olmuştur.

Hükümetler arası birimler, Katılan Devletler 'in Dışişleri Bakanları Toplantısı (DİBT)'nı, alfabetik sıraya göre seçilen ve altı ayda bir değişen Dönem Başkanı'nı, Üst Düzey Görevliler Toplantısı'nı, Çalışma Gruplarını ve uzmanlardan oluşan geçici Özel Çalışma Gruplarını içine almaktadır ve bu gruplar, Dışişleri Bakanları Toplantıları'nda oluşturulan ve KEİ faaliyetlerini ilgilendiren, somut konularda çalışmalar yürüten yan organlardır.

Çalışma Grupları

Bilim ve Teknoloji Konusunda İşbirliği, Bankacılık ve Finans, İstatistik Veri ve Ekonomik Bilgi Değişimi, Ulaştırma, Ticaret ve Endüstriyel İşbirliği, İletişim, Çevre Koruma, Turizm Alanında İşbirliği, Tarım ve Tarımsal Sanayi, Yasalara İlişkin Bilgi, Enerji

Geçici Çalışma Grupları

- Yatırımların Teşviki ve Korunması Konusunda Uzmanlar
- Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Uzmanlar
- Ulaştırma Şebekesi Uzmanlar
- İş Alemine Mensup Kişilerin Seyahatleri
- Örgütsel Konular

DİBT tarafından alınan bir karar gereğince, merkezi İstanbul'da bulunan KEİ Uluslararası Daimi Sekreteryası kurulmuştur. Başlıca görevleri arasında, DİBT için gündem taslaklarının hazırlanması, Katılımcı Devletler

tarafından verilen belgelerin dağıtımı, KEİ Toplantılarına idari destek sağlanması ve KEİ belgelerine ait arşiv hizmetlerinin yerine getirilmesi gibi konular bulunmaktadır.

Parlamentolar arası birim 1993 yılında Arnavutluk, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Romanya, Rusya Federasyonu, Türkiye ve Ukrayna temsilcilerinin KEİ Parlamenter Asamblesi (KEİPA) kurulmasına karar vermesi üzerine faaliyete geçmiştir.

26 Şubat 1993 tarihlerinde İstanbul'da imzalanan bir deklarasyon ile KEİPA oluşturulmuştur. Amaçları şunlardır;

- KEİ'ye Katılan Devletler' in tarihinden gelen ortak değerlerinden de yararlanarak bu işbirliğinin hedef ve amaçlarını bu ülkelerin parlamenterleri aracılığıyla toplumlarına benimsetmek,

- KEİ bünyesinde ekonomik, ticari, sosyal, kültürel ve siyasi işbirliği faaliyetlerine yasal dayanaklar sağlamak ve KEİ'nin amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak,

- KEİ'ye Katılan Devletler' in, devlet ya da hükümet başkanları ile dışişleri bakanları toplantılarında alınan kararların uygulanması için gerekli yasal düzenlemeleri gerçekleştirmek,

- Karadeniz bölgesinde çoğulcu demokratik yapının ve siyasi istikrarın güçlendirilmesine yardımcı olmak,

- Uluslararası ve bölgesel diğer kuruluşlar ve KEİ Ülkeleri arasındaki işbirliğini geliştirmektir.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Zirve Deklarasyonu amaçları doğrultusunda oluşturulan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Konseyi (KEİK), KEİ'ye Katılan Devletler' in iş çevrelerini temsil etmektedir. 31 Ağustos 1992 tarihinde İstanbul'da yapılan toplantıda, KEİ Ülkeleri özel sektörleri arasında bir mekanizmanın merkezinin İstanbul'da olması kararlaştırılmıştır. KEİK, iş konseyi sistemi üzerinde, on bir taraf ülke arasında ticari ve sınai işbirliğini geliştirme amacına yönelik olarak çalışmaktadır.

KEİ'nin finansal birimi, Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası'dır. KEİ Ticaret ve Kalkınma Bankası'nı kuran anlaşma, 30 Haziran 1994 tarihinde Tiflis'te yapılan KEİ Dışişleri Bakanları 4. Toplantısında Türkiye tarafından imzalanmış, 25 Temmuz 1996 tarihli 4150 sayılı kanun ile de Türkiye tarafından onaylanması uygun bulunarak kuruluş çalışmalarını tamamlamış ve Selanik şehrinde genel merkezini açmıştır. Banka, ortak bölgesel projeleri geliştiren finansmanı sağlayan ve gerçekleştiren ve Katılan Devletlere gerekli parasal kaynakları sağlayan ana mekanizma fonksiyonunu yerine getirmektedir. Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası, KEİ örgütsel yapısı içinde önemli bir finansal destek oluşturmaktadır. Banka'nın üyeleri, KEİ ülkeleri temsilcileri ile uluslararası banka ve finansman kuruluşlarından oluşur.

Çalışma şekli ve etkinlikleri

Örgüt Yapısı

Dışişleri Bakanları Konseyi En yüksek karar alma organıdır. Altı ayda bir olmak üzere, yılda iki defa mutabakat sağlanan yerde toplanmaktadır. İlk iki dönem başkanlığını Türkiye yapmıştır. Daha sonraki başkanlıklar ise alfabe sırasına göre yapılmaktadır. Dışişleri Bakanları Konseyi, KEİ'nin işleyişi, alt organların kurulması çalışmalarının yönlendirilmesi ve kararların değerlendirilmesi, gözlemci statüsü tanınması ile ilgili kararların alınması, iç tüzüğün kabul ve değiştirilmesi konularında yetkilidir. Aksine karar alınmadıkça oturumları kapalıdır. Yüksek Yöneticiler Komitesi ve Merkezi İstanbul'da olan Uluslararası Daimi Sekreteryaya Dışişleri Bakanları Konseyi'ne bağlı alt organlardır. KEİ'nin Uluslararası Daimi Sekreteryasınının, 10 Aralık 1992 tarihinde Antalya'da yapılan KEİ Dışişleri Bakanları Toplantısında kurulması kararlaştırılmıştır. Sekreteryaya 3 Mayıs 1993 tarihinde faaliyete başlamıştır. Sekreteryanın başında bir direktör bulunmaktadır ve bu direktör dönem başkanına karşı sorumludur. Dışişleri Bakanları Konseyine bağlı çalışma grupları oluşturulmuştur. Bu gruplar şunlardır: - Örgütsel Konular Çalışma Grubu -Bilim ve Teknolojide İşbirliği Çalışma Grubu -Banka ve Finans Çalışma Grubu -İstatistiksel Veri ve Ekonomik Bilgi Değişimi Çalışma Grubu -Sağlık ve Eczacılık Çalışma Grubu -Ulaşım Çalışma Grubu -Acil Durum Çalışma Grubu -Suçluluğun Önlenmesi Çalışma Grubu -Ticari ve Ekonomik Gelişmeler Çalışma Grubu -Komünikasyon Çalışma Grubu -Çevre Koruması Çalışma Grubu -Tarım ve Tarım Sanayii Çalışma Grubu -Uzmanlar Geçici Çalışma Grubu Çalışma grupları somut projeler üzerinde çalışmalarını sürdürmektedir. Örneğin, Ulaşım ve İletişim Çalışma Grubu, Karadeniz Bölgesi Ulaşım Şebekesi Master Planının

yapılarak Avrupa ve Asya Ulaşım Şebekelerine bağlantılarını tespit etmek ve KEİ üyesi ülkeler arasında iletişim bağlantılarını kurmak amacıyla yönelik olarak faaliyet göstermektedir.

KEİ Parlamenterler Asamblesi (KEİPA) 26 Şubat 1993 tarihinde Bulgaristan ve Yunanistan dışındaki KEİ üyesi ülkelerin katılımlarıyla kurulmuştur. 1995 yılında Yunanistan da KEİPA'ya tam üye olmuştur. KEİPA'nın amaçları, KEİ üyesi ülkelerin devlet ve hükümet başkanları zirvesinde ve Dışişleri Bakanları Konseyinde alınan kararların uygulanabilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasını sağlamak, KEİ'nin ülkü ve hedeflerinin üye ülkelerin halkları tarafından benimsenmesi için çalışmalarda bulunmak, parlamenter demokrasinin gelişmesine katkıda bulunmak, uluslararası kuruluşlarla KEİ ülkeleri arasındaki işbirliğini geliştirmek şeklinde özetlenebilir. KEİPA'nın en yüksek karar alma organı Genel Kuruldur. Genel Kurul, üye ülkelerin nüfusları esas alınarak hesaplanan sandalye sayısına göre belirlenen 70 temsilciden oluşmaktadır. Türk grubu 9 üyeden oluşmaktadır. Başkanlık, bir yıllık dönemler itibariyle, üye ülkelerin parlamento başkanlarıncı rotasyon usulüne göre yürütülür. KEİPA'nın üye ülkelerin delegasyon başkanlarından oluşan bir de Daimi Komitesi vardır. Bu komite, Asamble kararlarının uygulamasını izler, komisyonların faaliyetlerinin eşgüdümünü sağlar, Asamble toplantılarının gündemini, tarihini ve yerini belirler bütçeyi kabul edip, Genel Kurulun onayına sunar, fonları idare eder, diğer uluslararası kuruluşlarla işbirliği sağlar. KEİPA'nın üç tane ihtisas komisyonu bulunmaktadır. Bunlar; Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre Komisyonu, Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu, Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonudur. Bu komisyonlar ihtisas konularına göre alt komisyonlar kurma yetkisine sahiptir.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Konseyi (KEİK) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Zirve Deklarasyonu doğrultusunda oluşturulan KEİK, üye ülkelerin iş çevrelerini temsil etmektedir. 31 Ağustos 1992 tarihinde İstanbul'da yapılan toplantıda, KEİ ülkelerinin özel sektörlerini temsil eden bir mekanizmanın oluşturulması ve bu mekanizmanın merkezinin de İstanbul'da olması kararlaştırılmıştır. KEİK iş konseyi sistemi üzerinde, 11 taraf ülke arasında ticari ve sınai işbirliğini geliştirme amacıyla yönelik olarak çalışmaktadır. Bu yapılırken, bir yandan özel sektörün turizm, mali ve doğal kaynakları değerlendirilerek, imalat sanayi gibi alanlardaki yatırım projeleri bir araya getirilmekte ve bunların gerçekleştirilmesine katkı yapmak üzere finansman olanakları ilerlemektedir. Diğer yandan, bu projelerin başarı ile gerçekleştirilmesi için gerekli olan enerji, ulaşım, iletişim gibi altyapı alanlarındaki yatırımların yapılabilmesi için tüm üye ülkeler kamu kuruluşlarına yardımcı olunmaktadır. KEİK başkanlığını, KEİ dönem başkanlığını üstlenmiş olan ülkenin temsilcisi yürütür. Başkan, yönetim kurulu kararlarının uygulanmasını gözetir ve KEİ amaçlarına uygun olarak KEİK politikalarının eşgüdümünü sağlar. KEİK Yönetim Kurulu, üye ülkelere atanan 11 temsilciden oluşur. Kurul ayda en az bir defa toplanır ve yeni üye kabulü, gözlemcilik statüsü tanınması, yeni alt organlar kurulması, iç tüzüğün kabulü ve değişimiyle ilgili konuları ele alır.

Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası (KTKB) Üye ülkeler arasında ticaret ve yatırım projelerine finansman sağlamak üzere kurulması öngörülen KTKB, bir dizi çalışma grubu toplantısından sonra ancak Haziran 1999'da resmen açılabilmiştir. Bankanın merkezi Selanik'tedir. Banka başkanının Türkiye'den, yardımcısının da Bulgaristan'dan olması kararlaştırılmıştır. 1,4 milyar dolar olan banka sermayesinin tamamı toplanmıştır. Sermaye katkı paylarında Türkiye, Yunanistan ve Rusya Federasyonu'nun %16,5, Bulgaristan, Romanya ve Ukrayna'nın %13,5 ve geriye kalan %10'luk hissenin de diğer ülkeler arasında paylaşılması öngörülmüştür. Bölgedeki yatırım projelerinin hayata geçirilmesini sağlamak amacıyla, kuruluşunun ertesinden itibaren, Bankanın uluslararası bankalar ve kredi kuruluşlarıyla temasa geçmesi kararlaştırılmıştır. Banka kar amaçlı olmayıp, bölge ülkelerinin kalkınması yolunda ucuz kredi sağlanması amaçlanmaktadır.

Ekonomik Durum KEİ ülkelerinin var olan ekonomik potansiyelinin, şimdiye kadar yeterince değerlendirildiğini söylemek mümkün değildir. 327 milyonluk toplam nüfusa, zengin yer altı ve yerüstü kaynaklarına sahip KEİ bölgesi, bir ekonomik entegrasyon için gerekli ekonomik şartları taşımaktadır. Ülkelerin GSYİH miktarlarının ve ticaret hacimlerinin düşük olduğu bir gerçektir. Ancak bir ekonomik işbirliğinden de beklenen, düşük olan bu miktarların yukarı çekilmesidir. KEİ, eski Yugoslavya'da kurulan devletlerin dışında kalan Balkanlardan, Kafkaslara kadar uzanan geniş bir ekonomik alanı kapsamaktadır. 19 milyon km²'lik bir alanı kaplayan KEİ havzasına hangi ölçekte bakılırsa bakılsın önemli bir pazar ve önemli bir ekonomik güç olduğu görülecektir. Geliştirilmeye uygun bir potansiyel büyüklüğe sahip olan KEİ pazarı, elverişli coğrafi konumu nedeniyle de Avrupa, Orta Asya ve Orta Doğu pazarlarına daha kolay entegre olabilecek niteliktedir. Böyle bir pazar dış yatırımlar için de çekici olabilecektir. Ayrıca Karadeniz'in kendisi, yeryüzündeki dördüncü büyük iç sudur. 75.000 işçiyi ve 60.000 ton üretimi olan balıkçılık sanayiini besleyebilmektedir. Buna ilaveten, ekonomik yönden deniz taşımacılığında önemli bir rolü olduğu gibi potansiyeli yüksek turizm olanakları da sunmaktadır. Karadeniz Ekonomik İşbirliği, dünyanın özellikle enerji alanında önemli üretici ülkeleri ile tüketici ülkelerini çatısı altında toplamaktadır. KEİ üyelerinin ekonomik gelişmişlik düzeyleri farklıdır. 1989 yılı öncesinde merkezi

ekonomi ile yönetilen üye ülkeler, bugün bir ekonomik dönüşüm sürecinden geçmekte ve hızla serbest pazar ekonomisi koşullarına uyum sağlamaya çalışmaktadırlar. Karadeniz Ekonomik İşbirliği, Körfez'i takiben, yeryüzündeki en geniş petrol yataklarına sahip bölgedir. Hazar havzasındaki 200 milyar varil düzeyinde petrol yatağının yanı sıra dünya doğal gaz rezervinin de yüzde 27'si bu bölgededir. KEİ'nin jeostratejik önemi, hem kapsadığı coğrafi alanda önemli miktarda petrol ve doğal gaz yataklarına sahip olmasından hem de Batı dünyasına yönelik enerji nakil yollarının, topraklarının üzerinden geçmesinden kaynaklanmaktadır. Bölge ülkelerinin toplam GSYİH'si 2000 yılı itibarıyla 658 milyar dolar civarındadır. 251 milyar dolarlık GSYİH ile Rusya Federasyonu ilk sırada yer almakta, onu 199 milyar dolar ile Türkiye ikinci sırada, 112 milyar dolar ile Yunanistan üçüncü sırada takip etmektedirler. Bölgenin dış ticaret hacminin oldukça düşük olduğu görülmektedir. KEİ'nin, düşük olan bu dış ticaret hacmini genişletmesi beklenmektedir. Bölgenin toplam dış ticaret hacmi 1998 yılı itibarıyla 309 milyar dolardır. Toplam ihracat 140 milyar dolar, ithalat ise 169 milyar dolardır. Bölgenin dış ticaret açığı yaklaşık 30 milyar dolardır. En fazla ticaret hacmine sahip ülkeler Rusya Federasyonu, Türkiye ve Yunanistan'dır. KEİ ülkelerine yönelik yabancı sermaye girişleri incelendiğinde de, bölgenin yabancı sermaye açısından önemli bir çekim alanı olmadığı görülmektedir. 2000 yılı itibarıyla bölgedeki en fazla yabancı sermaye girişi Rusya'ya yönelik olmuştur. 1998 yılında yaşadığı krizi atlattırmaya başlayan Rusya'ya yabancı sermaye girişleri önemli artış göstermektedir. Rusya'yı sırasıyla Türkiye, Yunanistan ve Bulgaristan izlemektedir. Son yıllarda ekonomisinde önemli gelişmeler kaydeden ve AB'ye aday ülkeler arasında en göze çarpan ülkelere biri olan Bulgaristan'a yabancı sermaye girişlerinde önceki yıllara göre önemli artış gözlenmiştir.